


ОГЛЯД
ЗАКОНОДАВСТВА
ТА СУДОВОЇ
ПРАКТИКИ



ЗМІНИ
У ЗАКОНАХ

Лютий 2021 р.

СУДОВА
ПРАКТИКА

АНАЛІТИКА

АКТУАЛЬНІ
ПИТАННЯ

У ВИПУСКУ:

У випуску:	2
ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА	3
<i>У перелік звільнених від ПДВ товарів, додали нові позиції</i>	3
<i>Затвердили зміни до податкової накладної та ПДВ-декларації: знущань над ЄСВ-1ДФ-звітністю виявилось замало</i>	3
<i>«Рімейк» КОАТУУ авторства Мінрегіону застосовуємо з 2021 року: але це не точно</i> ..	4
<i>Дивна субординація: Уряд скасував мораторій на проведення деяких видів податкових перевірок</i>	4
<i>Затвердили Узагальнюючу податкову консультацію з ТЦУ</i>	4
<i>Для туроператорів відмінили валютний контроль за строками ЗЕД-розрахунків</i>	5
<i>Підписано Закон про дистанційну роботу</i>	5
<i>Змінили вимоги до статутних документів ТОВ</i>	5
<i>Затвердили форму й порядок подання Country-by-Country Report</i>	5
KEYNAS GROUP НАГАДУЄ	6
<i>На період дії карантину строки давності призупинено</i>	6
РОЗ'ЯСНЕННЯ КОНТРОЛЮЮЧИХ ОРГАНІВ	6
Адміністрування	6
<i>Хоч щось позитивне: за 2020 рік постійні представництва можуть звітувати по «старому»</i>	6
ПДВ	7
<i>Імпорт послуг навчання персоналу через Інтернет – не об'єкт оподаткування ПДВ</i> ...	7
<i>Давно ця пісня не звучала: безоплатна роздача промо-матеріалів має бути з ПДВ</i>	7
Інше	7
<i>Компенсуйте працівнику витрати на пальне і амортизацію його автомобіля: із ПДФО та ВЗ, але без ЄСВ</i>	7
<i>Режим неповної зайнятості не зменшує тривалість щорічної відпустки і не впливає на обчислення середньої зарплати</i>	7
СУДОВА ПРАКТИКА	8
<i>Лікарняні листки обов'язково зберігаємо 3 роки: більше – тільки за бажанням</i>	8
<i>Перевірка Держпраці за «сприянням» податківців незаконна</i>	8



ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА

У перелік звільнених від ПДВ товарів, додали нові позиції

Відкоригували Перелік товарів (у т. ч. лікарських засобів, медичних виробів та/або медичного обладнання), необхідних для боротьби із COVID-19, операції з ввезення яких на митну територію України та/або операції з постачання яких на митній території України звільняються від ПДВ.

Зокрема, туди додали декілька позицій ліків, імунобіологічних препаратів та харчових продуктів для спеціальних медичних цілей.

Також оновили перелік із підрозділу «Засоби індивідуального захисту». Зокрема, у разі постачань медичних масок вимагається додавати документ про відповідність ДСТУ EN 14683:2014 та/або EN 14683:2005.

Постанова КМУ від 27.01.2021р. №54

Затвердили зміни до податкової накладної та ПДВ-декларації: знущань над ЄСВ-1ДФ- звітністю виявилось замало

Мінфін вніс зміни до:

- форми податкової накладної (далі – ПН) та розрахунку коригування до неї;
- форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з ПДВ.

У частині ПН, по-перше, скорочено кількість ПН, які складаються платниками, та їх реєстрації в ЄРПН шляхом збільшення кількості найменувань поставлених товарів/послуг в одній ПН з 9999 до 99999 позицій.

По-друге, «удосконалено» методику ідентифікації платника податків шляхом зазначення у формі ПН коду ознаки джерела податкового номера відповідно до реєстру, якому належить податковий номер особи тощо. Так, ПН доповнено новим рядком "код", у якому зазначається ознака джерела податкового номера відповідно до реєстру, якому належить податковий номер особи:

1 - Єдиний державний реєстр підприємств та організацій України (ЄДРПОУ);

2 - Державний реєстр фізичних осіб - платників податків (ДРФО);

3 - реєстраційний (обліковий) номер платника податків, який присвоюється

контролюючими органами (для платників податків, які не включені до ЄДРПОУ);

4 - серія (за наявності) та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті).

Рядок "код" заповнюємо у разі заповнення рядка "Податковий номер платника податку або серія (за наявності) та номер паспорта" ПН.

Недобре те, що в наказі не конкретизовано випадки, коли потрібно заповнювати код 2 і 3.

І якщо випадки заповнення коду 2 ще можна зрозуміти (наприклад, у разі постачання фізособі-підприємцю), то варіантів для використання коду 3, ми не вбачаємо.

Із позитивного – цей новий реквізит – не обов'язковий, оскільки у п.201.1 ПКУ його не внесли. Про код ознаки реєстру-джерела податкового номера особи, ідеться лише в Порядку №1307.

Тому, формально, за некоректний вибір цього коду, ані штрафувати, ані блокувати ПН чи РК до неї, не повинні.

У частині ПДВ-декларації, то її спрощено шляхом об'єднання додатків 1 та 5 до податкової декларації з ПДВ та скасуванням обов'язку відображення розшифровки ПДВ-зобов'язань платника за звітний період у розрізі контрагентів, що заповнюються платниками податку у таблиці 1 додатка 5 до податкової декларації з ПДВ.

Додаток 4 до податкової декларації з ПДВ доповнено інформацією стосовно відомостей щодо зміни поточного рахунку платника податків, яка, відповідно, дасть змогу уникнути непорозумінь при поверненні суми бюджетного відшкодування у разі зміни поточного рахунку такого платника податку, зазначеного в раніше поданій ним заяві у додатку 4 до податкової декларації з ПДВ.

Наказ Мінфіну від 02.12.2020р. №734. Набирає чинності з 01 числа місяця, що настає за місяцем його офіційного опублікування.



«Рімейк» КОАТУУ авторства Мінрегіону застосовуємо з 2021 року: але це не точно

У зв'язку із докорінною зміною адміністративно-територіального устрою України, Мінрегіон затвердив Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад (<https://decentralization.gov.ua/news/13151>).

І Держстат вказує на те, що КОАТУУ вже не актуальний, тому слід використовувати новий Кодифікатор авторства Мінрегіону (http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/st_kls/op_koatuu_2016.htm).

Це при тому, що в порядках заповнення звітності йдеться саме про КОАТУУ

Податківці у своїх роз'ясненнях також згадують про "новий КОАТУУ" (див. відеороз'яснення - <https://www.facebook.com/tax.kyiv.oblast/videos/2768410496741814/>), а також текстове роз'яснення порядку заповнення КОАТУУ в Декларації з рентної плати - <https://officevp.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/453043.html>).

Дивна субординація: Уряд скасував мораторій на проведення деяких видів податкових перевірок

Порядок адміністрування податків (в т.ч. шляхом проведення перевірок) (ст. 1 ПКУ) визначає виключно ПКУ.

А згідно п.52² р. ХХ ПКУ мораторій на проведення документальних та фактичних перевірок діє до останнього дня місяця, в якому завершується дія карантину, встановленого Кабміном на всій території України з метою запобігання поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19).

Відповідно до п.52² р. ХХ ПКУ мораторій не поширюється на фактичні перевірки дотримання законодавства про ліцензування, зберігання, обороті палива, спирту етилового, алкогольних напоїв і тютюнових виробів, а також на позапланові перевірки за зверненнями платників податків та перевірки правомірності формування від'ємного значення / пред'явлення до відшкодування ПДВ.

І змін в ПКУ щодо скасування мораторію на проведення податкових перевірок, ніхто не затверджував.

Згідно зі ст.2 ПКУ, зміна положень в ПКУ може здійснюватися виключно шляхом внесення змін до нього.

Але, Законом України від 17.09.2020р. №909 «Про внесення змін до Закону України» Про Державний бюджет України на 2020 рік», в період дії карантину з метою запобігання розповсюдженню COVID-19, **Кабміну надано право скорочувати термін дії обмежень**, заборон, пільг і гарантій, встановлених відповідними законами України, прийнятими з метою запобігання COVID-19.

Тому, власне, рішенням Кабінету Міністрів затверджено постанову, якою скорочено строки дії обмежень в частині дії мораторію на проведення деяких видів перевірок.

Постанова КМУ від 03.02.2021р. №89

Затвердили Узагальнюючу податкову консультацію з ТЦУ

Мінфін затвердив УПК щодо деяких питань застосування правил ТЦУ, яка надає роз'яснення на чотири питання щодо:

- 1) особливостей застосування критеріїв пов'язаності осіб під час визначення діапазону рентабельності зіставних юридичних осіб;
- 2) переліку інформації, яку повинна містити документація з ТЦУ, з урахуванням змін запроваджених Законом від 16.01.2020р. №466-IX;
- 3) порядку застосування штрафних санкцій до платників податків у разі проведення самостійного коригування ціни контрольованої операції за звітний 2019 рік та подання відповідного уточнюючого розрахунку після 01.10.2020р.;
- 4) особливостей застосування критеріїв пов'язаності осіб при визначенні контрольованих операцій у 2020 звітному році у зв'язку зі змінами, запровадженими Законом №466.

Наказ Мінфіну України від 08.02.2021р. №67



Для туроператорів відмінили валютний контроль за строками ЗЕД-розрахунків

Нагадаємо, що граничні строки розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів становлять 365 календарних днів (п.21 Положення НБУ № 5).

Починаючи із 22.02.2021 року граничні строки розрахунків за операціями з імпорту товарів не поширюються на операції з туристичними продуктами (послугами), незалежно від дня здійснення таких операцій. Цією ж датою банки завершать валютний нагляд за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків за вказаними операціями.

*Постанова Правління НБУ від 11.02.2021р. №17.
Чинна з 22.02.2021р.*

Підписано Закон про дистанційну роботу

В Україні офіційно врегульовано два самостійних види (форми) роботи – дистанційної та надомної.

Новим Законом надано право роботодавцю при укладенні трудового договору про дистанційну або надомну роботу отримувати відомості про місце проживання або інше місце за її вибором, де буде виконуватись трудова функція (для належного оформлення працівника на дистанційну роботу).

Законом забезпечено можливість ознайомлення працівника з правилами внутрішнього трудового розпорядку, колективним, локальними нормативними актами роботодавця, повідомленнями та іншими документами, з якими працівник має бути ознайомлений у письмовій формі, шляхом обміну електронними документами.

Згідно із Законом працівник може дистанційно ознайомитися з вимогами щодо охорони праці шляхом використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема відеозв'язку.

Законом також забезпечено можливість працівника поєднувати дистанційну роботу з виконанням роботи в звичайному режимі на робочих місцях у приміщеннях чи на території роботодавця.

Закон України від 04.02.2021р. №1213-IX

Змінили вимоги до статутних документів ТОВ

Президент України підписав Закон, яким усунуто існуючу колізію між Законом України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» і Господарським кодексом в частині обов'язкових вимог до статутів ТОВ і ТДВ, яка полягає в тому, що у Господарському кодексі міститься вимога щодо зазначення в установчих документах вказаних товариств частки учасників товариств у його статутному капіталі, а у Законі України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» її немає.

Зокрема, Законом виключено з ч. 4 ст. 80 Господарського кодексу положення про визначення в установчих документах вказаних товариств розміру часток учасників у статутних капіталах.

Також, згідно з Законом, ч. 4 ст. 82 Господарського кодексу викладено у новій редакції, згідно з якою «перелік відомостей, що повинні міститись у статуті товариства з обмеженою відповідальністю і товариства з додатковою відповідальністю, визначається виключно Законом України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю».

Закон України від 03.02.2021р. №1183-IX

Затвердили форму й порядок подання Country-by-Country Report

Звіт в розрізі країн (C-b-c Report) подається у разі, якщо сукупний консолідований дохід міжнародної групи компаній, в яку входить платник податків, за фінансовий рік, що передуює звітному року, розрахований згідно зі стандартами бухобліку, які застосовує материнська компанія групи (а у разі відсутності інформації – відповідно до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку), **перевищує еквівалент 750 мільйонів євро**.

При цьому звіт складається за фінансовий рік, встановлений материнською компанією міжнародної групи компаній, що може не збігатися з календарним роком.

Також передбачено, що подання платниками податків звіту у розрізі країн міжнародної групи компаній вперше застосовується щодо **фінансового року, який закінчується у 2021 році, але не раніше ніж у**



рік, в якому компетентними органами укладено багатосторонню угоду про автоматичний обмін міждержавними звітами (Multilateral Competent Authority Agreement on the Exchange of Country-by-Country Reports).

Запровадження звіту у розрізі країн міжнародної групи компаній дозволить податковим органам України отримувати комплексну інформацію (в тому числі – в рамках процедур обміну інформацією для податкових цілей, після запровадження такого обміну) щодо діяльності міжнародних груп компаній в розрізі конкретних юрисдикцій, а також здійснювати ефективний аналіз обсягів діяльності, структури операцій та специфіки діяльності міжнародних груп компаній для цілей контролю за трансфертним ціноутворенням.

Наказ Мінфіну України від 14.12.2020р. №764

KEYNAS GROUP НАГАДУЄ

На період дії карантину строки давності призупинено

Згідно з п.52⁸ підрозділу 10 р. ХХ ПКУ тимчасово, на період **по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину**, зупиняється перебіг строків, встановлених, в тому числі статтями 73 і 78 ПКУ.

Також, **на строк дії карантину продовжується і загальний строк позовної давності у 3 роки** (п.12 Прикінцевих та перехідних положень ЦКУ). Нагадаємо, що цей строк фігурує в ст.102 ПКУ.

РОЗ'ЯСНЕННЯ КОНТРОЛЮЮЧИХ ОРГАНІВ

Адміністрування

Хоч щось позитивне: за 2020 рік постійні представництва можуть звітувати по «старому»

Податківці повідомляють, що об'єкт оподаткування податком на прибуток підприємств **за звітний період – 2020 року** постійних представництв нерезидентів може визначатись одним з трьох способів:

- в загальному порядку встановленому для платників – резидентів відповідно до розділу III ПКУ;

- на підставі складення нерезидентом окремого балансу фінансово-господарської діяльності, погодженого з контролюючим органом за місцезнаходженням постійного представництва, з урахуванням вимог, визначених ст. 39 ПКУ;

- як різниця між доходом та витратами, визначеними шляхом застосування до суми отриманого доходу коефіцієнта 0,7 з урахуванням вимог, визначених ст. 39 Кодексу.

Постійні представництва нерезидентів, у яких об'єкт оподаткування податком за звітний період – 2020 рік визначатиметься на підставі окремого балансу або шляхом застосування коефіцієнта 0,7, можуть використовувати форми відповідних розрахунків, які були затверджені наказом Мінфіну від 13.06.2016 р. № 544.

При цьому постійні представництва нерезидентів не зобов'язані у зв'язку із набуттям чинності Законом України від 17.12.2020р. №1117 подавати уточнюючі декларації за звітні періоди – півріччя та або три квартали 2020 року, якщо звітність за такі періоди складена відповідно до редакції ПКУ, що діяла на момент такого складання.

*За матеріалами Офіс ВПП ДПС:
<https://officevp.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/451914.html>*



ПДВ

Імпорт послуг навчання персоналу через Інтернет – не об'єкт оподаткування ПДВ

Тому, що місцем постачання таких послуг, ДПС вважає місце реєстрації постачальника (п.186.4 ПКУ).

Відповідно, при експорті послуг навчання персоналу через мережу інтернет (наприклад, через Zoom чи Skype), операції будуть об'єктом оподаткування ПДВ за ставкою 20%.

ІПК ДПС від 13.01.2021р. №139/ІПК/99-00-21-03-02-06

Давно ця пісня не звучала: безоплатна роздача промо-матеріалів має бути з ПДВ

ГУ ДПС у Львівській області повідомило, що постачання товарів – це будь-яка передача права на розпоряджання товарами як власник, у тому числі продаж, обмін чи дарування такого товару, а також постачання товарів за рішенням суду.

Об'єктом оподаткування ПДВ є, зокрема, постачання товарів, місце постачання яких розташоване на митній території України, у тому числі операції з безоплатної передачі.

Отже, безоплатна роздача товарів — це операція з їх постачання, і, як наслідок, виникає об'єкт оподаткування ПДВ.

База оподаткування в цьому разі — договірна вартість, але не нижча за ціну придбання, а для самостійно виготовлених товарів — за звичайну ціну.

При цьому складається дві податкові накладні:

перша – на постачання товарів виходячи з договірної ціни, - а вона за безоплатної роздачі дорівнює 0 грн (тому й нуль ПДВ);

друга – на суму перевищення ціни придбання (для самостійно виготовлених товарів – звичайної ціни) товарів над фактичною ціною їх постачання з типом причини 15 «Складена на суму перевищення бази оподаткування, визначеної відповідно до ст.188 і 189 ПКУ, над фактичною ціною постачання».

За матеріалами ГУ ДПС у Львівській області: <https://lv.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/453170.html>

Інше

Компенсує працівнику витрати на пальне і амортизацію його автомобіля: із ПДФО та ВЗ, але без ЄСВ

Компенсація працівнику витрат за використання ним власного автомобіля під час трудових обов'язків (витрат на пальне та амортизаційні витрати) включається податковим агентом до оподаткованого доходу фізособи, як додаткове благо та оподатковується ПДФО і військовим збором на загальних підставах.

При цьому такий дохід не є базою нарахування ЄСВ

ІПК ДПС від 12.01.2021р. №128/ІПК/99-00-04-03-03-06

Режим неповної зайнятості не зменшує тривалість щорічної відпустки і не впливає на обчислення середньої зарплати

Мінекономіки надало роз'яснення, в якому пояснило, що **відповідно до ч.1 ст.56 КЗпП** за угодою між працівником і власником може встановлюватися як при прийнятті на роботу, так і згодом **неповний робочий день або неповний робочий тиждень**.

Абзацом 6 п.2 Порядку №100 передбачено, що час, протягом якого працівники згідно з чинним законодавством не працювали і за ними не зберігався заробіток або зберігався частково, виключається з розрахункового періоду. **І Мінекономіки зазначило, що ця норма стосується, зокрема, випадків, коли працівники з незалежних від них причин працювали в режимі неповного робочого тижня.**

Водночас у випадках коли працівник за власним бажанням працює в режимі неповного робочого тижня, обчислення середньої заробітної плати провадиться на загальних умовах без урахування абз.6 п.2 Порядку №100.

Лист Мінекономіки України від 05.01.2021р. №4709-06/235-07



СУДОВА ПРАКТИКА

Лікарняні листки обов'язково зберігаємо 3 роки: більше – тільки за бажанням

Управління Фонду соцстрахування звернулося до Верховного Суду із касаційною скаргою, у якій причиною спору виявилось наступне.

У 2018 році Фонд провів перевірку відповідача (юрособу-страхувальника) і встановив, що допомога по тимчасовій непрацездатності (в сумі 5008,50 грн) виплачена при відсутності необхідних документів, які є підставою для її призначення (відсутній листок непрацездатності).

І що важливо, предметом спору є сума страхових коштів за листком непрацездатності, датованим від 30.01.2012р.

Не погоджуючись з правомірністю висновку перевірки, відображеного в акті, роботодавець-страхувальник подав заперечення з обґрунтуванням своєї позиції та проханням надати довідку про відсутність заборгованості для здійснення подальшої процедури ліквідації.

Зрештою, Верховний суд погоджується з судами попередніх інстанцій, які зазначили, що наказом Міністерства юстиції України 12.04.2012р. № 578/5 затверджено Перелік типових документів, що створюються під час діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування, інших установ, підприємств та організацій, із зазначенням строків зберігання документів (далі - Перелік).

Згідно з п. 320 Переліку строк зберігання документів (копії звітів, витяги з протоколів, висновки, заяви, довідки, списки працівників) про виплату допомоги, пенсій, оплати листків непрацездатності з фонду соціального страхування, становить 3 роки. Такий же строк зберігання встановлено пунктом 716 Переліку і для листків непрацездатності, корінців листків непрацездатності.

Таким чином, суд у задоволенні касаційної скарги Фонду відмовив.

Постанова ВС від 13.10.2020р. у справі №440/57/19:

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/92173040>

Перевірка Держпраці за «сприянням» податківців незаконна

До суду звернувся ФОП та просив скасувати постанову Держпраці про накладення на нього штрафу за непрацевлаштованих робітників.

Позивач стверджував, що перевірка проведена із порушенням законодавства, а саме - без належної правової підстави. Крім того, Держпрацею не було враховано, що відносини між ФОП та робітниками не були трудовими, а мали цивільно-правовий характер.

Так, позапланова перевірка позивача була призначена **на підставі листа-повідомлення ДПС**. При цьому, під час самої перевірки управлінням Держпраці були використані матеріали податкової перевірки, якими держпраця обґрунтовувала власні висновки про встановлення факту наявності не оформлених працівників. За результатами перевірки Держпраця дійшла до висновків, що підприємець не видав наказів чи розпоряджень про прийняття на роботу, не подав повідомлення у фіскальну службу до початку роботи про новоприйнятих працівників та не уклав з ними за вищевказаний період трудових договорів у письмовій формі.

Верховний суд зробив висновок, що відповідач при фактичному здійсненні перевірки вийшов за межі своїх повноважень наданих йому Законом, провівши перевірку на підставі, що не передбачена Законом. Зрештою, суд встановив незаконність проведеної перевірки, скасував рішення попередніх інстанцій та задовольнив позов.

Постанова ВСУ від 09.02.2021р. у справі №822/620/17:

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/94770248>

Випуск підготувала



КИРОВА КАРІНА

Провідний консультант
з обліку та оподаткування
+38 (068) 908 88 53
karina.kirova@keynas.com